

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze i niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1058, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Minister Sprawiedliwości sprawuje nadzór nad działalnością samorządu w zakresie i formach określonych ustawą.”;

2) po art. 13 dodaje się art. 13a w brzmieniu:

„Art. 13a. Organy adwokatury oraz organy izb adwokackich przesyłają Ministrowi Sprawiedliwości odpis każdej uchwały w terminie 21 dni od daty jej podjęcia.”;

3) w art. 14 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Minister Sprawiedliwości zwraca się do Sądu Najwyższego o uchylenie sprzecznych z prawem uchwał organów adwokatury i organów izb adwokackich w terminie 3 miesięcy od daty ich doręczenia.

2. Sąd Najwyższy utrzymuje zaskarżoną uchwałę w mocy lub uchyla uchwałę i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania właściwemu organowi adwokatury albo organowi

izby adwokackiej z ustaleniem wytycznych co do sposobu jej załatwienia. Skargę spóźnioną Sąd Najwyższy pozostawia bez rozpoznania.”;

4) art. 46 otrzymuje brzmienie:

„Art. 46. 1. Od uchwały okręgowej rady adwokackiej, podjętej w pierwszej instancji w sprawach indywidualnych, służy zainteresowanemu odwołanie do Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej.

2. Od uchwały Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej służy zainteresowanemu odwołanie do Ministra Sprawiedliwości zgodnie z Kodeksem postępowania administracyjnego.”;

5) w art. 47 uchyla się ust. 2;

6) w art. 68 po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. Od uchwały Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej służy zainteresowanemu odwołanie do Ministra Sprawiedliwości zgodnie z Kodeksem postępowania administracyjnego.”;

7) w art. 71b:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Adwokat może mieć jedną siedzibę zawodową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z zastrzeżeniem art. 71c.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Siedzibę w państwie macierzystym prawnika z Unii Europejskiej w rozumieniu ustawy z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej oraz osoby,

o której mowa w art. 2a tej ustawy, nie uznaje się za siedzibę zawodową w rozumieniu ust. 1.”;

8) w art. 83 po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Kara wydalenia z adwokatury w stosunku do aplikantów adwokackich pociąga za sobą skreślenie z listy aplikantów bez prawa ubiegania się o ponowny wpis w ciągu 5 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.”;

9) w art. 87 uchyla się ust. 1;

10) po art. 88 dodaje się art. 88a w brzmieniu:

„Art. 88a. Od orzeczeń i postanowień kończących postępowanie dyscyplinarne odwołanie przysługuje stronom oraz Ministrowi Sprawiedliwości w terminie 14 dni od daty doręczenia odpisu orzeczenia lub postanowienia wraz z uzasadnieniem oraz pouczeniem o terminie i trybie wniesienia odwołania.”;

11) w art. 90 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister Sprawiedliwości może polecić wszczęcie dochodzenia albo postępowania przed sądem dyscyplinarnym przeciwko adwokatowi lub aplikantowi adwokackiemu.”;

12) art. 91 otrzymuje brzmienie:

„Art. 91. 1. W sprawach dyscyplinarnych orzekają:

- 1) sąd dyscyplinarny izby adwokackiej,
- 2) Wyższy Sąd Dyscyplinarny.

2. Sąd dyscyplinarny izby adwokackiej rozpoznaje wszystkie sprawy jako sąd pierwszej instancji, z wyjątkiem spraw określonych w ust. 3 pkt 2 oraz w art. 85 ust. 2.

3. Wyższy Sąd Dyscyplinarny rozpoznaje:

- 1) jako sąd drugiej instancji sprawy rozpoznawane w pierwszej instancji przez sądy dyscyplinarne izb adwokackich,
 - 2) jako sąd pierwszej instancji sprawy dyscyplinarne członków Naczelnej Rady Adwokackiej i okręgowych rad adwokackich,
 - 3) inne sprawy przewidziane przepisami ustawy.
4. Sąd orzeka w składzie trzyosobowym. Odwołania od orzeczeń wydanych w trybie, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, rozpoznaje ten sam sąd w innym, pięcioosobowym składzie.
 5. Orzeczenie z uzasadnieniem wydane przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny w drugiej instancji doręcza się stronom, Ministrowi Sprawiedliwości oraz Naczelnej Radzie Adwokackiej.”;

13) uchyla się art. 91e;

14) art. 94 otrzymuje brzmienie:

„Art. 94. Obwiniony ma prawo do ustanowienia obrońcy, którym może być wyłącznie adwokat.”;

15) w art. 95e uchyla się ust. 1;

16) uchyla się art. 95f;

17) art. 95ł otrzymuje brzmienie:

„Art. 95ł. 1. Odpis prawomocnego orzeczenia przesyła się niezwłocznie właściwej radzie adwokackiej – do wykonania, a Ministrowi Sprawiedliwości i Naczelnej Radzie Adwokackiej – do wiadomości.

2. Odpis prawomocnego orzeczenia o ukaraniu dyscyplinarnym i tymczasowym zawieszeniu

w czynnościach zawodowych dołącza się do akt osobowych.

3. O tymczasowym zawieszeniu w czynnościach zawodowych oraz o karze dyscyplinarnej zawieszenia w czynnościach zawodowych i wydalenia z adwokatury zawiadamia się:

1) sądy,

2) prokuratury,

3) właściwe ze względu na charakter prowadzonych przez danego adwokata spraw organa administracji rządowej i samorządu terytorialnego

– w okręgu izby adwokackiej, w której adwokat lub aplikant adwokacki jest wpisany na listę, a w sprawie adwokata wykonującego zawód także w obsłudze prawnej – radę okręgowej izby radców prawnych.

4. Usunięcie wzmianki o ukaraniu dyscyplinarnym następuje z urzędu po upływie:

1) trzech lat od daty uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego orzekającego karę upomnienia, karę nagany lub karę pieniężną,

2) pięciu lat od odbycia kary zawieszenia w czynnościach zawodowych albo wydalenia aplikanta z adwokatury, jeżeli adwokat lub aplikant adwokacki nie zostanie w tym czasie ukarany lub nie zostanie wszczęte przeciwko niemu postępowanie dyscyplinarne.

5. Nie usuwa się wzmianki o karze wydalenia adwokata z adwokatury.

6. Z chwilą zatarcia kary dyscyplinarnej dziekan okręgowej rady adwokackiej zarządza wykreślenie wzmianki o ukaraniu dyscyplinarnym oraz usunięcie z akt osobowych dokumentów dotyczących ukarania.”;

18) uchyla się art. 95m;

19) po art. 95m dodaje się art. 95n w brzmieniu:

„Art. 95n. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1059, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister Sprawiedliwości sprawuje nadzór nad działalnością samorządu w zakresie i formach określonych ustawą.”;

2) w art. 28:

a) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Od uchwały, o której mowa w ust. 4, zainteresowanemu służy odwołanie do Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały. Uchwała Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych powinna być podjęta w terminie 30 dni od dnia doręczenia odwołania.”,

b) po ust. 5 dodaje się ust. 6 i 7 w brzmieniu:

„6. Od uchwały Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych zainteresowanemu służy odwołanie do Ministra Sprawiedliwości zgodnie z Kodeksem postępowania administracyjnego.

7. Od ostatecznej decyzji Ministra Sprawiedliwości zainteresowanemu służy skarga do sądu administracyjnego w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji.”;

3) art. 29¹ otrzymuje brzmienie:

„Art. 29¹. Uchwała rady okręgowej izby radców prawnych w sprawie skreślenia z listy radców prawnych powinna być podjęta w terminie 30 dni od powzięcia wiadomości o zaistnieniu zdarzenia, o którym mowa w art. 29. Przepis art. 28 ust. 5 i 6 stosuje się odpowiednio.”;

4) w art. 31 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Od uchwały Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych odmawiającej wpisu na listę radców prawnych służy zainteresowanemu odwołanie do Ministra Sprawiedliwości zgodnie z Kodeksem postępowania administracyjnego.”;

5) art. 47 otrzymuje brzmienie:

„Art. 47. 1. Organy samorządu przesyłają Ministrowi Sprawiedliwości kopię każdej uchwały w terminie 14 dni od daty jej podjęcia.

2. Minister Sprawiedliwości może zaskarżyć do Sądu Najwyższego sprzeczną z prawem uchwałę organów samorządu w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia tej uchwały. Sąd utrzymuje zaskarżoną uchwałę w mocy bądź uchyla ją i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania właściwemu organowi

samorządu, ustalając wytyczne co do sposobu jej załatwienia.”;

6) w art. 62 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wyższy Sąd Dyscyplinarny rozpatruje, jako sąd pierwszej instancji, sprawy dyscyplinarne członków Krajowej Rady Radców Prawnych i rad okręgowych izb radców prawnych. Odwołania od orzeczeń wydanych w tym trybie rozpatruje ten sam sąd w innym, pięcioosobowym składzie.”;

7) uchyla się art. 62⁶;

8) w art. 65 po ust. 2b dodaje się ust. 2c i 2d w brzmieniu:

„2c. Kara pozbawienia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego pociąga za sobą skreślenie z listy radców prawnych bez prawa ubiegania się o ponowny wpis.

2d. Kara wydalenia z aplikacji pociąga za sobą skreślenie z listy aplikantów bez prawa ubiegania się o ponowny wpis w ciągu 5 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.”;

9) w art. 67 uchyla się ust. 2;

10) po art. 67 dodaje się art. 67¹ w brzmieniu:

„Art. 67¹. Postępowanie dyscyplinarne obejmuje:

- 1) dochodzenie,
- 2) postępowanie przed sądem dyscyplinarnym,
- 3) postępowanie wykonawcze.”;

11) w art. 68¹ po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Minister Sprawiedliwości może polecić wszczęcie dochodzenia albo postępowania przed sądem dyscyplinarnym przeciwko radcy prawnemu albo aplikantowi radcowskiemu.”;

12) w art. 70 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Obwiniony może mieć obrońcę. Obrońcą może być wyłącznie adwokat lub radca prawny.”;

13) po art. 70 dodaje się art. 70¹-70⁶ w brzmieniu:

„Art. 70¹. Sąd orzeka w składzie trzyosobowym.

Art. 70². 1. Właściwy do rozpoznania sprawy jest okręgowy sąd dyscyplinarny okręgowej izby radców prawnych, której obwiniony jest członkiem w chwili wszczęcia postępowania dyscyplinarnego.

2. Jeżeli przewinienie objęte jedną sprawą popełniło dwóch lub więcej obwinionych wpisanych na listę radców prawnych lub aplikantów radcowskich w różnych izbach, właściwy jest sąd dyscyplinarny, w okręgu którego popełniono przewinienie, a w razie gdy tego miejsca nie można ustalić – okręgowy sąd dyscyplinarny, w którego okręgu wszczęto najpierw postępowanie dyscyplinarne.

3. Spory o właściwość rozstrzyga Wyższy Sąd Dyscyplinarny.

Art. 70³. Rozstrzygnięcia sądu dyscyplinarnego zapadają w formie orzeczeń albo postanowień. Orzeczenie może być wydane jedynie na rozprawie.

Art. 70⁴. Od orzeczeń i postanowień kończących postępowanie w sprawie, odwołanie przysługuje stronom oraz Ministrowi Sprawiedliwości w terminie 14 dni od daty doręczenia odpisu orzeczenia albo postanowienia wraz z uzasadnieniem i pouczeniem o terminie wniesienia odwołania.

Art. 70⁵. Ministrowi Sprawiedliwości oraz osobom przez niego upoważnionym przysługuje w każdym stadium postępowania prawo wglądu do akt i żądania informacji o wynikach postępowania dyscyplinarnego, jak również prawo żądania prawomocnych orzeczeń dyscyplinarnych bądź postanowień wraz z aktami sprawy.

Art. 70⁶. 1. Koszty postępowania dyscyplinarnego stanowią wszelkie wydatki poniesione w związku z tym postępowaniem.

2. W razie ukarania koszty postępowania ponosi obwiniony. W pozostałych przypadkach koszty dochodzenia i postępowania przed okręgowym sądem dyscyplinarnym pokrywa właściwa okręgowa izba radców prawnych, a koszty postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym – Krajowa Rada Radców Prawnych.”;

14) art. 71 otrzymuje brzmienie:

„Art. 71. 1. Sąd dyscyplinarny niezwłocznie przesyła odpis prawomocnego orzeczenia właściwej radzie okręgowej izby radców prawnych – do wykonania, a Ministrowi Sprawiedliwości i Krajowej Radzie Radców Prawnych – do wiadomości.

2. Wykonanie kar dyscyplinarnych, z wyjątkiem wymienionych w art. 65 ust. 1 pkt 3 i 5, należy do dziekana rady okręgowej izby radców prawnych.

3. Odpis prawomocnego orzeczenia o ukaraniu dyscyplinarnym dołącza się do akt osobowych.

4. O karach, o których mowa w art. 65 ust. 1 pkt 3 i 5, zawiadamia się:

- 1) sądy,
- 2) prokuratury,
- 3) pracodawców oraz inne podmioty, na rzecz których dany radca prawny świadczy pomoc prawną,
- 4) właściwe ze względu na charakter prowadzonych przez danego radcę prawnego spraw organa administracji rządowej i samorządu terytorialnego

– w okręgu izby radców prawnych, w której radca albo aplikant radcowski jest wpisany na listę.

5. Usunięcie wzmianki o orzeczeniu dyscyplinarnym następuje z urzędu po upływie:

- 1) trzech lat od uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego orzekającego karę upomnienia lub nagany z ostrzeżeniem,
- 2) pięciu lat od upływu okresu zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego albo wydalenia z aplikacji.

6. Nie usuwa się wzmianki o karze pozbawienia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego.

15) uchyla się art. 74;

16) po art. 74 dodaje się art. 74¹ w brzmieniu:

„Art. 74¹. W sprawach nieuregulowanych do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 369, z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 16:

a) w § 1 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) ukończył 70 lat życia,”,

b) § 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„§ 3. Minister Sprawiedliwości może odwołać notariusza, który uzyskał dwie ujemne oceny w wyniku kolejnych wizytacji przeprowadzonych przez wizytatora samorządu notarialnego lub właściwy organ Ministra Sprawiedliwości. Odwołanie następuje po zasięgnięciu opinii rady właściwej izby notarialnej, wydanej na wniosek Ministra Sprawiedliwości, w terminie miesiąca od daty wpływu wniosku.

§ 4. Niewydanie przez radę właściwej izby notarialnej opinii w terminie, o którym mowa w § 3, nie wstrzymuje wydania decyzji.”;

2) w art. 47 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Minister Sprawiedliwości może zaskarżyć do Sądu Najwyższego sprzeczną z prawem uchwałę organu samorządu notarialnego w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania uchwały. Terminu tego nie stosuje się, jeżeli zaskarżona uchwała rażąco narusza prawo.”;

3) po art. 57 dodaje się art. 57a w brzmieniu:

„Art. 57a. Ministrowi Sprawiedliwości oraz osobom przez niego upoważnionym przysługuje w każdym stadium postępowania dyscyplinarnego prawo wglądu do akt i żądania informacji o wynikach tego postępowania, jak również prawo żądania akt sprawy.”;

4) w art. 63 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Od orzeczenia sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji przysługuje obwinionemu, rzecznikowi dyscyplinarnemu oraz Ministrowi Sprawiedliwości odwołanie do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego w terminie 14 dni od dnia otrzymania orzeczenia wraz z uzasadnieniem. Odwołanie wnosi się do sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji. Odwołanie powinno być przesłane w terminie 7 dni od dnia jego wpływu wraz z aktami do sądu dyscyplinarnego drugiej instancji.”.

Art. 4. Postępowanie dyscyplinarne wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy toczy się do końca postępowania w danej instancji według przepisów dotychczasowych.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych i ustawę z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 126, poz. 1069 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 124, poz. 1152, z 2004 r. Nr 34, poz. 303, Nr 62, poz. 577 i Nr 202, poz. 2067, z 2005 r. Nr 163, poz. 1361 i Nr 169, poz. 1417 oraz z 2006 r. Nr 75, poz. 529.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 126, poz. 1069 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 124, poz. 1152, z 2004 r. Nr 34, poz. 303, Nr 62, poz. 577 i Nr 202, poz. 2067, z 2005 r. Nr 163, poz. 1361 i Nr 169, poz. 1417 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 49, poz. 408, Nr 124, poz. 1152 i Nr 217, poz. 2142, z 2004 r. Nr 62, poz. 577, Nr 147, poz. 1547, Nr 173, poz. 1808 i Nr 202, poz. 2067 oraz z 2005 r. Nr 163, poz. 1361 i Nr 169, poz. 1417.